

izradjenje
srebra,
kašala itd.
i krasnih
te ih u
ne crkve
staviti će
jača vrlo

izdatane sa
24-6.

zavoda
tu.

iz na
2%
2%/
odavanji
obrazno
8. febru
ob

to.

vo, Reku
Gradec,
Lino,
rad. —

cuponov

a pod
oru, z
a, Ber
po po

it, zlat
— po

banko
nvenom

24

trte

ine,
alku
ti i
jenje
sa
tne
tre-
11

ce

p.

fer
E

It.
er-
om
we
a i
re,
ne.
uije

N

ko-
ce,
—1

Koncu list nododje na vremenu,
da javi odpravnemučetu o črvo
mu pismu, za kojo se ne plača
čimerno, nako so izvana napisno:
„Rokovanija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nešega sve pokvari“. Nar. Pos.

Promjena izbornog reda.

U predzadnjem broju, govoreći o
nertu izborne reforme, što ga je mi-
istarstvo priobolio sdržajnim klubo-
m carevinskoga vjeća, obećasno, da
eno se na taj velevaran predmet čim
rije povratiti, čemu se slijedećimi redci
dužujemo.

Glavno promjene u postojećem
izbornom redu po predloženom načertu
će biti slijedeće: 1. Dosadašnji posto-
jeći izborni razredi neće se promjeniti
ili obzirom na podjelu mandata, niti
izborom na zahtjeve izbornog prava.
— 2. Za proširenje izbornog prava
može se stvoriti novi izborni razred. —
3. Izborno pravo ima u tom razredu
austrijski državljanin mužčarac, koji
je navršio 24. godinu, po §. 20. iz-
bornog reda od 2. aprila 1873. nije
izključen od izbornog prava, ako prije
izpisa izbora već 6 mjeseci u izbor-
nom kotaru stanuje, pa je izuzeo ili
a) javnu veliku gimnaziju ili veliku
realku ili koji našlik učevni zavod; b)
ili je stekao dozvolu za jednogodišnju
službu u stojećoj vojski ili domobran-
stvu; c) ili je s uspjehom svršio obrtnu
školu; d) ili je izuzeo državno ili z-
emaljsko gospodarsko učilište; e) ako
po §. 11. zakona od 30. marta 1888.
najmanje dve godine kao član ne-
prekidno pripada kojoj bolestničkoj
skružnoj blagajpi; f) ako od dve go-
dine plaća kakav zemaljski direktorski
porez. Časnici, vojnički svećenici,
gažisti bez čina i momčad oružane sile
ili oružništva, ubrojivši amo i one,
koji su privremeno na dopustu, ne
mogu ni birati ni birani biti. U izbor-
nom razredu velikog posjeda mogu ta-
kove osobe izvršavati izbornu pravo,
ako im pripada radi njihova posjeda
zemlje, samo po opunomoćenjima.

Ne izberiši su i činovnici oružane
sile. 4. Novi izborni razredi imati će
43 mandata: Česka sa 5,818.658 ži-

telja ima 10 mandata, Dalmacija sa

522.028 stanovnika 1 mandat, Galicija sa 6,554.415 žitelja 10 mandata,
doljnja Austrija 4 mandata, gornja 1,
Solnogradska 1, Štajerska 2, Koruška
1, Kranjska 1, Bukovina 1, Moravska
4, Šlezka 1, Tirolska 2, Voralberžka
1, Istrija 1, Gorica 1, Trst 1. — 5.

Direktorski izbori u dosadašnjim scoskih
izbornih kotarima i u negradskih kotarima
novoga izbornog razreda imaju se
oudje u izgled uzeti, gdje će to zemaljsko
zakonodavno tielo odlučiti. — 6. Za direktnе izbore u seoskim iz-
bornim kotarima i u novom izbornom
razredu imaju se stvoriti manja iz-
borna okružja od 4000 duša, pa prema
tomu veće občine podijeliti. Svako iz-
borno okružje imalo bi svoje izborni
mjesto, koje bi se imalo označiti putem
administrativnim. O tomu može
doći do odlučiti zemaljsko zakonodavno tielo.
U izbornom mjestu se broje glasovi.

Sa ovim načrtom slazu se Poljaci i Niemci liberalci, dočim se je izjavio
proti njemu vodja kluba konservativaca
grof Hohenwart. On je sastavio
novi načert, u kojem je nenađeno niti u
vlastitom klubu odobrenja. Prvi mu
se uzprotivio slovenski zastupnici, koji
se još nalaze u njegovom klubu, jer
da bi se tim načrtom ojačalo nekonser-
vativne stranke u carevinskome vjeću,
a pomoglo se nebi nimalo slovenskomu
narodu.

Mlađočeski zastupnici, a s njim i
svi u istim slobodovim zastupnicima
carevinskoga vjeća, zagovarati će sve-
obče izborni pravo, čega neima u na-
črtu vladinom, niti u onom grofa Hohen-
warta. Osim toga tražiti će, da svaki
birac predada svoj glas izravno ili ne-
posredno izbornoj komisiji, dotično, da
se ukine dosadašnja ustanova o biranju
zastupnika ili o fiducijarima.

Neima dvojbe, da će za sada biti
zabaceni ovi predlozi ili načrti pravih
zastupnika puka, koji žele, da svi dr-

žavljani uživaju ista prava, kad im je
vršiti iste dužnosti.

Postojeći izborni red stvoren bi-
jaše, da pogoduje jednomu narodu u
ovoj poli države t. j. Njemecon, da
tako zvana liberalna vjećačka stranka
bude u državnom saboru u većini
proti realnoj većini pučanstva države.

Nova vladina osnova ide za istom
svrhom. Sdruženi klubovi carevinskoga
vjeća, napose Poljaci i Niemci, neće
sveobče prava glasa, niti izravnog
ili neposrednog izbora, jer se boje i
jedni i drugi, da bi izgubili premoc
u državi. Poljaci se boje Rusinu, koji
su danas potišeni i potlačeni, dočim
bi sveobče prava izbornim pravom
za mnogo poskočio broj njihovih za-
stupnika. Niemci neće sveobče prava
glasa, jer znaju, da su niži slojevi siti nji-
hovog lažiliberalizma, to bi proti njim
glusovali. Konservativci uviđaju ne-
pravednost postojećeg izbornog reda
i nevaljanost novog vladinog načerta,
ali neimaju sreću ni odvažnosti, da
se odlučno i otvoreno zauzmu za sve-
obče pravo glasa, jer im se to pri-
činja kao nešto preslobodljivina il re-
volucionarna. Sdruženi klubovi poslužiti
će se varavim i umjetnim sredstvima,
da ugnje prave težnje pučanstva dr-
žave, te da tim i za buduće osiguraju
sebi prevlast nad većinom državljanima.
Moguće je, da će u tom uspeti pri-
vremeno, ali sveobče gibanje nižih
slojeva pučanstva, koji su sada izklju-
čeni od izbornoga prava i koji to pravo
jednouđno zahtjevaju, prisiliti će i
u najmoćnije čimbenike, da se po pokore
pravou volji naroda u doba vremena.

Naši zastupnici izjavlješe se na iz-
bornom sastanku u Dekanilj prošle
jeseni za izravno biranje zastupnika i
za proširenje postojećeg izbornog reda
koliko je to iole moguće. Oni će se
to izjave bez dvojbe držati i sve sile
u svoje vrieme napeti, da se ukinu

nepravedne povlastice i da se zado-
volji pravou želji i volji naroda.

DOPISI.

U Baški koncem ožujka. Veleštovan
g. uređujeći Imu već barem pol godine
što odavde neimamo nikakvu glasu. Čovjek
bi mislio, da ovamo živimo kao hibreg
u loju, a kad tamo još ni suda nismo
ostvobodjeni strahu, da će nam se koja ta
kuća srušiti u more. Kako nije lukobran
dostu duganak i kako se valovi sa pro-
livne strane (Zaroka) vraćaju, nese pjesak
izpod običinske i susjednih kuća naprama
staroj luci tako, da će se naskora, ako se
neprvič, stara luka zatrpati mrljem, a
spomenute kuće srušiti u more. Nova pak
luka neima jošte uređena prostora za
izkrčivanje, a ni za priveživanje brodova,
tako te jo uvek prezina, a brodovi se
traju u malenu staru luku, kojoj prieti
većen pogibelj. Nova luka neuređena,
stara zatrpana, kuće porušene — kamo
ćemo s brodovima, kamo s ljudima, koji
će ostati bez kuće i kućnja? Na to neka
misli e. kr. vlasta, pak neka što prije iz-
vede svoju osnovu! Skrajna je već potreba,
pa zato se nadamo, da će naše mjesto
doskora biti krasno uređeno. Izpod kuća,
kojim sada prieti pogibelj, da se sruse u
more, ima se po načetu zasipati prostor
u Širini od kojih četvrtdeset metara, tako
te će se od t. zv. „Manju“, pa do staro
luke učeti sagraditi još jedan red kuća,
a kojice će moći doći do same nove luke.
To će biti od velike koristi i mjestu i
putnikom. Da se ta davnja želja Baščana
što prije izpuni, moralia bi se živilo za-
uzeti naša vredna občina, knošto i za to
da parobrod od „Ungaro-croat“ već
sadu pristaje uz novi lukobran. Ve-
ćina prevozaca, vjerujem sluga dobrog go-
spodara, dobraljne žobi putnike, kojih
uvič imade. K nama dolazi paro-
brod — čujte! — samo jedan put na
tjedan iz Rieke i jedan put vratajući se
iz Dalmacije i to u utorku i u četvrtak.
A ovo je mjesto trgovacko i broji preko
tri tisuće duša. Istina je, da dolazi u
grad Krk tri puta na tjedan parobrod iz
Rieke, ali je Krka do Baške ima četiri
sata hoda. Riesko kada da neima putnika,
koji su onda primužnici ili pjeske ili poko-
poštarskom kočijom kući, a uz veliki tro-

PODLISTAK.

Uzdisaji za umrlom majkom.

(U pjesmali Rikarda Katalinića Jeretova.)

Oj majko milovan,
Oj srdo prih dana.

Kad pomislimo, da je Istra već u naj-
ruenju doba narodne samostalnosti bila od-
trgnuta od matere domovine Hrvatske i
podmetnuta tudijskoj vlasti, i kad se nje-
suo timački i žalostna prilika, u kojih je
kroz duga stoljeća bješlo životario pod
mlječanskim lavom hrvatski puk Istra, —
možemo smjelo uzvrditi, da je naša
i siromašna zemlja odjihula hrvats-
koj knjizi razvijenoj liču kitu vrstnih
trudnica.

„Kok prelazec onu dičnu i nepre-
čuvaju legiju naših trudoljubljivih „glagu-
lića“, spomenut du od stacijih: episkopac
trojici, tri sjajne zvezde na istars-
kom obzoru, naime: Stjepan Kon-
čala, „Istrijanina“ iz doba crkvenoga pro-
vata ili reformacije, bogoljubnog Frana-
čića i kapetana Josipa Volutića „Istrijaninu“,
koji je živio pod koncom XVIII.
podsudom našeg stoljeća.

Najlastice hoće da istaknem ovoga
postiđenjega, jer sam uvjeren, da će njega
dopasti jedno od ponajčestnijih mješta u

povijesti hrvatske knjige, kad se bude je-
darod našu književni historik, to će znati,
da po zasluži ocjenu njegov život i rad.

Ta njoga, našega Voltića „Istrijanina“,
možemo smatrati naravnikom „ilirskega“
pokreta — prudotom velikoga Gajat! Kako
se vidi iz prodgovora njegovog „latinsko-
nomačko-ilirskog rđboslovnika“, koji je
iskidan u Beču 1882., Josip Voltić bio je
upravo klasički naobrazen i poznat sa svim
slavenskim pravac svoga vremena, to je
imao i sve uslove, da postane kolovođom
svoga hrvatskoga naroda. Ali naša stará
nevola je bješla i njega dalje od
rodne zemlje — u tadinu, gdje je netragom
uvinuo kano sjajna krišanica na vod-
njem naru.

K ovoj častnoj trojici s „starijim vre-
menom“ dostojno pristaju od novijih: ne-
uvrili vladika Juraj Dobrila (1812.
do 1882.) povjetrošni dr. Ivan Crnčić,
Vjekoslav Spinčić i Ivan Rabar,
udomičenog bogoljubca dr. Antuna Franki;
lokalografa fra Dragutin Paržetić;
književnik fra Ivan Milutinović; pri-
povjednika Don Joso Gržetić i Ev-
genij Kumčić (Jozua Školski); pje-
vica Matija Banićan, Antun Kralj — i u najnovije vrijeme mladi Rikard
Katalinić Jeretov.

Već ovači kratki pregled istarskih spi-
satelja pokazuju nam, da su i istarski

koliko zaostali za našim latinskim suzom-
ljaci, premda smo u historiji naših nevola
morali da prodjemo kroz sve klance jadi-
kovac, i kroz dugo žalostne vječeve hil-
ugnjivanja, zanemareni i prezroni od svih
gospodara.

A da je bilo bolje srođi i povoljnijih
prilika, bila bi se naša tužna Istrija —
Histria dolorosa — za cijelo još i dionice
ponešla pred hrvatskim svetom.

Nu — da predjem na svoj zadatak.

* * *

Ima juš više godina, što se u hrvats-
kih časopisih sveretamo s objavljivanjem
imenom Rikarda Katalinića (Veljka Jore-
tova). Njegovo pjesme, priči i otoci izla-
zile su poglavito u „Balkanu“, „Hrvatskoj“,
„Narodnom Listu“ i „Našoj Slogi“. Na-
ponak se mladi pjesnik odvažao, da svojo
razvijeno pjesniće pribere u jedan rukovjet,
to ih prod Brožić lanjskoga ljota da tiskati
u posebnoj knjizi pod nadpisom: „Pozdrav
istarskog Hrvata“.

Hrvatski listovi poohvalno su spome-
nuli ova prvočino mladog Istranina, tim
više, buduće je polovicu diktog dobitnika bila
izmjenjeno: „Bratovčini hrvatskih ljudi u
Istri“. I, „Naša Sloga“ progovorila je o
tom u više navrata, a toga držim uviđim,
da on ovdje uputim u potaknu ocoju Katali-
nićevim pjesmama. Pa opot bojim se, da
to nobili niti mogao da učinim nepričrano,

iskreno prijaljivo a našim nadobudnjim
pjesnikom. Ovim članicom hoću da svratim
pozornost čitatelja samo na onaj dio „Po-
zdrava“, koji je mladi Jeretov posvetio
napomjeni svome pokojnoj majko, jer mislim,
da se u onom vječnu tugaljivim udružuju
za umrlom roditeljskom najzračitijom oclivaču
značaj pjesnikove vjele i plomenitost njo-
gove srode.

U pjesmi „Jadovani“ priča nač pje-
nik blaženost svojih „zlatnih djetinjskih
ljata“; kako je bio sretan i zadovoljan,
dok mu je živila majka.

Svo je moni bilo divotivo i milo.
Svati jo moni bio stanak nobeni:
Živila mi majka, roditeljska mila
Dobra kao anggeo rajske ljubavi.

Promda je bio jošte malakan, kad je
postao sirotom, ipak se živo sjeća onoga
dina, Dakako, onda je u svome djetinjaku
naivnosti mislio, da mu majka tok spava —

Tihio! . . . tihio! . . .
Majka snije draga,
Konač njej se!
Lahor poigrava.
Ali vajmo! —
Ruka skratila je,
Duplit gorí,
Kažu: umrla je!
(„Mira majka“).

Spominje se i onoga tužnog dana, u

šak i pogibelj života. Cesta je vrlo rđjava, a kočijaši kadsto preveseli. Od toga dakkle korist jedino krčkim kremarom i našemu poštaru. I za to nek se pobrine občina, kojoj je dužnost brinuti su za dobro svoga puka. Zar da radi interesa dvojice trojice tripti čitavo mjesto?

Jos je jedna težka rana na sret svih Baščanu, a to je vrlo trošno stanje naše župne crkve. Svaki čas mogu se one stare zidine srušiti i pokopati na stotine ljudi. A koga domo za to kriviti? Zar vlasti? Poznato je, da vlasti stiska svoju kesu, pa ju treba neprastano bockati hoća li se stogod postići. Znamo, da se je pitaju o crkvi viši put razpravljalo u našoj občini, pak kad je občina, premda siromašne voljna žrtvovati pričinu svetu za popravak, držimo, da bi se već netko morao kod vlasti odlučno za to zauzeti. Ili zar ćemo čekati dok sv. i počne iz crkve bježati?

(Slijedi.)

Pogled po svetu.

U Trstu dne 28. marta 1894.

Austro-Ugarska. Sutra se sastaje u našoj Opatiji cesar i kralj Fr. Josip I. sa njemačkim cesarom i sa njegovom obitelju. Kaao kod svakog sastanka okrunjenih glava, tako će se i prigodom ovoga kovati i snovati od strane raznih časopisa svakojake osnove i kombinacije. Ali sudimo, da je posjet austrijskoga vladara u Opatiji samo čin udvornosti. Vladar prijateljsko država nalazi se na austrijskom tlu radi zabave i zdravlja, pa ništa nije naravnijega od toga, nego da ga posjeti austrijski vladar, te da svomu visokom prijatelju i gostu dobrodošlu nazove. Naš vladar zaustavlja se vrlo malo u Opatiji, dolazi se veoma neznatnom pratinjom i bez osoba, koje utiču neposredno u izvanjsku politiku našeg vlastitog državnog predstavnika.

Bugarska. Knez Ferdinand nalazi se su kneginjom izvan kucevinе u kupelji. Jedan parižki list javlja, da će se kod sastanka vladara u Opatiji razpravljati i o tom, da se priznade Ferdinanda zakonitim knezom Bugarske.

Rusija. Iz Petrograda javlja, da jo učinio na tamošnje odlučujuće krugove najbolji utisak privremenih prihvat trgovackog ugovora između Austro-Ugarske i Rusije. Taj ugovor bježi podpisana danas u Beču.

Italija. Iz raznih strana kraljevine izraža se zastupstvo i pojedinci s novom pokojnoga Košuta sučut radi velika gubitka. U Turinu, gdje se jošte nalazi telo pokojnika, imade više madjarskih deputacija, koje će pratiti lices u Peštu.

Madjari, mjesto da žale za svojim narodnim velikanom, demonstriraju danonice proti Austriji i proti vlasti, kojoj je nemože da pristane na svojih hrvatskih ludorije, kojima bi htjeli počasti pokojnika. Na ulicama i u javnih sastancima došlo je među svjetinom i modju redarstvom ili vojničtvom i do krvavih okršaja.

Crnogora. Turska vlast predložila je crnogorskom ministarstvu, da se izaslanje mješovito povjerenstvo, sastojće od crnogorskih i turskih posudanika, na lice mješta, gdje su ukrivoši Crnogore sa Albanci.

Srbija. U Biogradu zatvorile su vodju takozvane pučke radikalne stranke Ranka Tajića, jer da je bunoši puk i pripravljao ga na ustanicu proti vlasti i dinastiji. Postoje radikalna stranka uložila visoku novčanu jamčevinu, bježiši Tajić pušten na slobodu. Kraljica Natalija nekani u Srbiju, jer da nisu tamo ustajaju politički odnosa.

Bugarska. Knez Ferdinand nalazi se su kneginjom izvan kucevinе u kupelji. Jedan parižki list javlja, da će se kod sastanka vladara u Opatiji razpravljati i o tom, da se priznade Ferdinanda zakonitim knezom Bugarske.

Rusija. Iz Petrograda javlja, da jo učinio na tamošnje odlučujuće krugove najbolji utisak privremenih prihvat trgovackog ugovora između Austro-Ugarske i Rusije. Taj ugovor bježi podpisana danas u Beču.

Italija. Iz raznih strana kraljevine izraža se zastupstvo i pojedinci s novom pokojnoga Košuta sučut radi velika gubitka. U Turinu, gdje se jošte nalazi telo pokojnika, imade više madjarskih deputacija, koje će pratiti lices u Peštu.

Na grobu
premiloga pobratima
Ivana Perčića,

pravnika.

Cela narav novi život prima,
Cvjeća prve provirnu hvoje;

Svini je dobro, ugodno je svima,
Samo j' bolno, tužno sreće moje.

Dok se zemlja budi, preporadja,
Projeća dok krasni sveti dani,

Doklen sve to sreću nam ugadja,
Ti mi mladjan u grob kloneš rani.

Gdje su dani Ivane mi zlati,
Kad nam ljubav zdržala je mlade?

Divno doba! ... nikad se ne vrati...

Težko onom, koji ljubit znade...

Težko s' gubi, ono što se ljubi,

Divne nade, mladostni nam svježe!

Težko j' majci, čedo kad izgubi,

Al bez tebe, nam je brate teže...

Žarko sreća, duša plemenita,

U tivim gradim blagi stanak nadje,

A sad zemlja tugom obavita

Plaća zvjezdzu, što na vieke zadje.

Kad sred gluhe, nieme noći kasne

Duh tvoj s bole izvinu se tiela,

Tvoje zjene vidjele su jasne

Otačinu, gdjeno držinu cieia.

Prestravljena drhtnu i zaplače,

Uzdišiši Ivane za tobom,

I za duhom veljim što izmaće,

I za nadam, št' ik ponie sobom...

Né, né... meni vjerovat se nedá

Da ti mlado usahlo je tielo...

Al mi duša zdvojno štrom gleda,

Tužna sluši - mrtvo. Ti opilo.

Vaj i taman zazivlje Te mati

Da Te bijedna jednom još oguli!

Tvoj Enim zman ce Te zvati

Da ga tješiš, pobratime vrli!...

Sve je prošlo!... Tebe više nema...

Svet uzdiše, na gubitku mnogom

A nad grobom plaće duši nema,

Tužno šepće: Ivano moj s Bogom!

Volosko dne 27. februara 1894.

Emin.

Franina i Jurina

Fr. Čuješ Jurino, ja se ne morem donudit, kako nas porečka gospoda još veži drži za čuki.

Jur. Te imaju pravo, zač njim gresto tako rado na vrgun. Mere vam costs i pute, grado sterne i loke pred balotacioni, a kad ovi svrši, pobetu bila i kopita.

Fr. Ma ki im nobi virovat, kad onako lipa i sladko prosi i nagovaranju?

Jur. Moj brate, senice, ka je bila jedan put na vrgunu, al ne baketic, neće već drugi put tamo, ako se kako oslobođi.

Fr. Tako mi smo još nomiji nego senica?

Jur. Vero bi reč, kada hodite vati gospodi na vrgunu, premda ste bili takočno puta opareni.

* * *

Fr. Nut zierme, formaj se malo, niš ti reč.

Jur. A nukol, jel da za dobro?

Fr. Biš sen včera u Lošini i šol sen ti, brate moj, kudoj zovu „za kantinu“, pok sen ti čapot kadeka se gospodor i sluga šapču, kako da ar baci.

Jur. Ha, ha, he! mal ih je moral bit lipa viditi — jednoga s onom glavinom, a drugoga s onim nosinom. Žlamenj!

Fr. I veliko, bi rekao podestā, ali je slabo za nas drugih, kada jedan ki ima tako veli grad, veruju jednou, ki je niš.

Jur. Ma ćej proprio da mu veruju?

Fr. A da da ne! Da mu nobi veroval, monko bi jedan put učinil mir i red na Susku s invecu pušča, da nos Horvat vlastitaju na svaki mod i da non doskure svakozlo.

Jur. A zoč tako čini?

Fr. Ar je kuneton, da ga naši deputodi nisu sigurni spomenuli u dijeti, pok reče: intanto mi sve gre za dobro.

Jur. Al de ni bilo, moglo bi biti, kad se vaspetva dieta otvari.

Fr. I moralo bi.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Kastri.

Na ruke tajnika dra. M. Laganje prispoljili su sljedeći prinosi: Veselo društvo kod Franje Domjanice u Puli sakupilo for. 2.40. — Gosp. Jakov Kirac u Modulinu sakupio je for. 5.91, a darovašto: Lorenzin Potar Šmarinu za g. 1893. for., dara i for, a na zahvalu tamošnjem čitaonicu sakupljeno for. 3.41, i od brodara repräsentativnih onaj dan tamo se nalazio, t. j. od Matu Žigantu i Ivo Mikuliću po 50 novč. — G. Franjo Supilo u Dubrovniku poslao je for. 81.20 sakupljenih, kako je oglasivala „Crvena Hrvatska“. — Slavno uradništvo „Posavsko Hrvatsko“ u Brodu poslalo je for. 12.40, što je sakupila gospodjica Ljuba Marićević pri štoru na imendana velič župnika Antuna Loskova. — Veselo društvo u Puli kod Franje Domjanice prispoljalo ostatali radnici od 44 novč. — Č. g. Fran Stavčlik iz Kastelira prispoljao je 6 kruna, gosp. Sokrata u Labincu 5 kruna, gospodjica Josipa Stavčlik i Marija Sokrata po 2 kr. — Gosp. Karlo Djoković u Varazdinu poslao for. 6. — Sl. uradništvo „Posavsko Hrvatsko“ u Brodu prispoljalo je for. 8.21, što ih je sakupila gospodjica Ljudmila na štoru prigodom imendanja dra. Vinku Matijevića, odvjetnika u Pakracu. — Č. gosp. Ljudevit Šupnik, župnik u Gologorici sakupio for. 8.30 u veselom društvu na svom domu. — Odbor gospodjinskog plena čitaonica u Puli izradio je for. 11.48. — Gosp. Stjepan Matić, kapetan u Sarajevu poslao for. 17. — Josip Mihalić, Prag-Vinogradski poslao for. 1. — Sakupljeno je u Derventu u Bonzi for. 2, a prispoljalo jih je gosp. Milan Kerdić iz Broda na Savi. — G. Anto Jakić, urednik lista „Dritto Croato“ poslao for. 23.65, i to od g. Tome Vrsalovića iz Polja na Brdu for. 1.20, od kneza Ugo Borellića u Zadru for. 10, a od jur oglašenih for. 12.45. — Č. gosp. Matija Polić u Biblju poslao je for. 3.40. — Gosp. dr. Iko Jerković, odvjetnik

u Imotskom poslao je for. 43.50 plaćenih kako sledi: a) kao članarinu za g. 1893. za sljedeću godinu po 1 for.: Dr. I. Jerković, Dinko Dunde, Viktor Curir, Mihovil Vuković, Nikola Ligut, Frano Franković, Josip Jerković Ikin, Romiglio Truccolo. Ukupno for. 8; b) kao izvanredni dar za istu godinu od gospode: Dr. Iko Jerković for. 5, Dinko Dunde, Martin Peri, dr. Augustin Bitanga, Alfonso Bitanga, Ante Gozari, Josip Tripal, Mihel Vrdoljak, Jozo Mihelović, Lujo Kartogić svaki po 4 kr.; Stipan Češa, Klonimir Malić, Jakov Tonković svaki po 2 kr.; Joko Bilić, Ivan Petrić, Jovo A. Bilić, Petar Vlašić, Milos Damjanović, Mate Furjan, Stefan Ostojić, Fr. Matu Gujić, Frano Jerković, Petar Šošić, Fra Anto Raka, Jure Jerković, Ante Gasparski, Risto Simić svaki po 1 kr. Svega ukupno 41 for. Neznam da li je gosp. još sabran višak od for. 2.50. — C. g. Andrija Bylić upravitelj župe u Medulinu sakupio je na pira Mate Grakalića pok. Mikula for. 3. — Gđa Hajduček Klimentina u Puli darovala je 4 for. — Gosp. Dušan Mangjer iz Graca poslao je for. 2.80 sakupljenih na onom svetučilištu. — Ivan Gasparini Gržina iz Višnjana poslao je for. 11, sakupljenih kako sledi: Pavlo Šimocović for. 2, pop Josip Lilek for. 1.50, pop Vilim Maršek, Stipe Korlević, Šime Ritoški-Jakumić, Ivan G. Gržina, Gaspar Živković pl. Grga svaki po 1 for.; Ante Radak, Marko Živković, Ivan Štratić svaki po 50 novč.; Ivanka Gašparini žona Štipina i Muruša Gašparini žona Ivanova svaka po 40 novč.; Benjamin Toraboski 20 novč. aco na dar, a to je sabrano dijelom prigodom jedne sjednice u kruni Mavrića Štratića, dijelom prigodom pokopa Marka Gašparina. Evila ti Ivanu i držubi trojoi! — Slavno plegavarstvo grada Križevca prispoljalo je utemeljitelju evetu od 100 for. — Slavno urodečivo „Posavsko Hrv.“ u Brodu na Savi prispoljalo je for. 3.60, što ih je sabrala gospodja Emilia Majdak na Stovu imendana supruga juž g. Matu Majdak. — U doraoni u Puli sabrano 2 for. 40 novč.

Urođništvo „Naše Sloge“ primilo je od gosp. Ivana T. Galešine, učiteljstva u Lovaru 3 for., što je sakupio za stolom vlast. g. dr. Jerka Grškovića. — G. Fran Stoglić iz Štrpeda poslao je istom uredništvu for. 1.26 kao preostatak radnina kod objeda u društvu dne 14. t. m. u Busatu.

† Aleksander pl. Kolemin. U potak premijanu je ovdje uslijed neke operacije ruski konzul A. pl. Kolemin. Pocojnik je boravio u Trstu oko tri godine unatoč nijego nikakve uloge živjene osamjeljen. Nije zalažio u nikakva društva a slavenskih se jo bojao kano i živo vatru. Pogreb bježio subotu vrlo sjajan. Sudjelovanje kod istog svih odvjetnika konzuli i drugi visoko ličnosti se namještanjem na delu. Vjeđeni mu pokoj!

† Presvl. biskup Fosco. U Šibeniku premijanu je naglo tamošnji biskup presvl. g. Fosco, odlučen pristaši autonomasa, il po našu talijansku stranku u Dalmaciji. Za pokojnikom naroči talijanski listovi Dalmacije i našeg Primorja kano za odlicnim privakom dalmatinskih županjaka. Počinjao u miru!

Vreme za uskrsnih blagdana bježi ove godine toli krasno, da si liepšega skoro zaželjeti nemogoso. Projekto su našas grijajalo je ohladjenu zemlju vabedi iz pupoljaka rano cvjeće i razveseljujući svu božiju prirodu. Narod naš je svuda veselo hrlio u božje hramove, da se zahvali Svetišnjemu na primijenjenih blagodatib i da se prepričaći da buduće za sva dnevnina i tlečena dobra, koja mu On jedini podišli moža. Sa podožnulim pukom veselje se i narav uskrstnutu Sini božjega, a ta složna radoš uzvreljana je još većinu i po sebi uživljeno uskrstno blagdane.

Veselica u Dekanu. Sl. odbor čitaonica razaslije na čitanove poziv za večernin, koju priredjuje u nedjelju dne 1. aprila. Na programu imada više krasnih pjesama, skladiba za glasbu, govor, veseljigru i tombolu. Uzaznica k veselicu 30 novč. osobu. Kad veselice igrat će dekansko glasbeno društvo „Istra“. Počekat veselice točno u 4 i pol sata poslije podne.

Hrvatski jezik kod vrhovnog suda u Beču. „Slovenski Narod“ piše, da će od suda vrhovnog u Beču izdavati svoje odluke u hrvatskih razpravah, koje mu stignu iz Dalmacije, je u hrvatskom jeziku. U tu svrhu da je već pozvan u Beč članovnik hrvatskog jezika, koji će prevadljati odluke vrhovnog suda na hrvatski jezik. Ova promjena u jeziku da se vrediti za sada samo za Dalmaciju, a mi pitamo za spomenutim listom: zašto nebiti vredna da promjena i za razprave, koje dolaze pred vrhovni sud u hrvatskom jeziku takodjer iz područja prizivnoga

već zamukao žice njegove; duh njegovog krili u rajske visinama. A narod hrvatski? Na njemu je sad red, da lžekaze zahvaljuju slavnomu sinu svome. Jesi, mili rođe hrvatski, doba je već, da se odužiš neumrlomu glazbotvorcu Livadiću, pa da mu za djela njegova podigneš dostojan spomenik u dalmatinskom Samoboru. U to smo odlučito je pjevačko društvo „Jeka“, da sakuplja novčane prineske, te moći sva koga prijatelja krasne pjesme hrvatske, da prinese po koju darak, a svima hrvatskim pjevačkim društvima utice se čednom molbom, da upriliče bud po koju zabavu u navedenom svrhu. Potanje obnovište daje odbor „Jeka“. Svi hrvatski listovi uključuju se najjužnije, da izvole ovaj proglaš preštampati. — U Samoboru dne 14. veljače 1894. — Odbor hrv. pjev. društva „Jeka“.

Meron što zapaljuje film. Kako citasmo u rječniku listu „La voce del popolo“ u izlazu g. Breisach na Rieci, izložena je slika vriodog i poznatog slikara g. Frana Pavačića „Meroato“ na ovjetnoj poljani u Rimu. Već smo više puta spomenuli u našem listu ime tog dijelog italijanskog Hrvata, koji je stekao sveobči glas svojim kistom, pa misli se i ova nova slika — kao što piše „La voce del popolo“ — odlikuje i koloritom i ukusom izradbom te posvojuje italijanskim naravnodu.

Gosp. Paručić radi sada na velikoj slici „Noron, što zapaljuje film“. Oni, koji su imali sreću vidjeti tu sliku u slikarskom atelieru u Rimu vole, da će to djelo biti nizgov trijuni.

Mi čestitamo od area našem slavnom domorodcu.

Med l'ek protiv influencije. Glasoviti pečar Celestino Schachinger preporuča toplo med kao lijek proti influenciji, jer da jo on te na sebi i na mnogih drugih vrlo dobrim uspijehom prokušao. Ako se svakog dana uzmu nekoliko malih žličica meda, tako da su med postavi na južak, dok se polaljko sam rastopi, da se neće lako oboliti od influencije. A oni, koji su bolestni, mogu se uspješno lješiti ako rastopo meda u vodi, pa tu vodu često prolaziti kroz nozdrve. Lješivo med proti influenciji pripisuju se tove, što med sadrži mravje kiselino, koja ima svojstvo, da ubiju bacil (klicu) influencije.

Riedak služaj. „Boasjaku“ pišu iz Magljača: Ovdje a blizini u Jablanici ženka Alisa Huseinbašića rodila je troje djece; ali toga se po gdje kad još i na drugim mjestima čuje, već je ovo čudo. Ona je rodila u ponudejšu u večer jednu, te je tu večer pronađila zdrava i ditarava skupa s djetetom, pa tako proboravila i utorku i tu večer, ter istom u srijedu rodila opet dvoje. Od ove je djecu bilo dvoje muško a jedno žensko, te je jedno muško veće mrtvo rodjeno, a ono dvoje su i mrtvioru i sad u podpunom zdravlju.

Književnost.

Corsa pratico comparativo per lo studio della lingua croata, compilato da Vincenzo Danilo professore presso l'i. r. Istituto magistrale di Borgo - Brizzo Zara, premiata tipografia di Pietro Jenković 1893.

Studio über den Theibau in der Landwirtschaft besonders in Dalmatien sowie über die Erträge in dem Gebiete der ehemaligen Republik Ragusa, von Dr. Vladimiro Pappafesta, Advocate in Zara, Innabruš. Verlag der Wagnorischen Universität-Buchhandlung 1894.

Svečane jutnje i rečernje molitve, zatim služba za mrtve i rječi sv. mise, iz staroslovenskoga časoslova i misala po rimskom obredu za puk latiničicom izpisano pokojni pop Anton Matan i župnik vrbički. Dozvoljen prot. kršćkog ordinarijata. U Senju 1894. tiskarski zavod H. Lustora. Cijena 70 nov. Dobiva se kod g. Petra Mantića učitelja u Vrbniku (otok Krk).

Eshatologija to jest posljednje stvari po nauku katoličke crkve, izložio dr. Ivan Bujačić, profesor posobnog djela katoličkog dogmatike u bogoslovnom fakultetu kr. sveučilišta Franje Josipa I u Zagrebu. S dozvolom predstavnika ordinarijata zagrebačkog i dječevačkog. U Zagrebu, knjižara dioničke tiskare 1893. Cijena 1 nov. 50 nov.

Naša knjiga, izdaje uredništvo „Nevena“. I. Preljaski jer za banjevoj željko. Cijena 10 nov. Dobiva se kod uredništva „Novena“ i Josipa Bidermana u Subotici.

Narodno gospodarstvo.

Gospodarstvo na voćkah. Gospodarstvo mogu često biti pravi začor voćarstvu u jednoj okolici, jer dodju u tolikom broju, da

požđoru sav evitet i eve lišće. No ako to ne bude uvik, to demno evake godine ipak nadž na drveću gušnjice, koje voćnjaka mnogo škoda dino. Zato treba još zimi ili ranu u proljeće učiniti gušnjenu gušnjicu. U svu tu vrijeme može se to urođeno nožiće na dugom drštu te se ono vrši na drveću odrežu, na kojima imaju gušnjene gnjezdje u onda treba to spuniti u vatri. Ili se uzmju posebne u tu svrhu nađinjene baklje, (rukavet slame) pa se natuknu na palicu, zapalo i tako gušnjenu gušnjicu izgržu. Sudjeli je već vrijeme, da se gušnjendja juha uništju, na što nešto vodeće upozorjujem.

Kako njive gnjuti. Promda se nepretano i u raznih novinac govorio o potrebi, da se njive i nože, ipak u male gospodara čine. A oni, koji gnjete, to dino tako nešpretno i toliko gnjata uzaludu potroše, da to čovjek bolisti mora. Imao nam je običaj, da gnj izvezu na njivu i onđe ga u male hrpo (kupe) razdjeli, pa one hrpe onda više vremena onđe leže. No ujed toga gnjez izgubi veoma mnogo debriljastu. Pod hrpmom je zemlja prošire pogognjana, a neima ga onda dosta za ostalu njivu, tako da tu ne može biti govor o jednakočnjernom gnjenu. Zato treba gnj odmah, čim ga dovezeti na njivu, po ovoj svud jednako i razmjerno rasipati, a onda odmah njivu orati.

Ne progoni sljepog mlja. Sljepog mlja, ili kako ga još zovu škamika ili netopira, ne progoni. Ova životinja hrani se matne bubam, gušnjicama, leptiri te ih požđoro vuku množinu. Tako jedan jedini netopir može u jednoj jedinoj noći požđerati okolo stotinu hrusteva, (kubra) što je gospodarstvu preveliko koristi. Dakle ga ne progoni!

Mah po livadah. Svaki tožak dobro znače, da se po livadi ili sjeniku rađa mahovina samo onda, ako se ne gnj. Ako mašinu na livadi izkopamo i ovako uništujemo, no čemo mnogo postići, ali ako pogognjamo livadu, nastati će mašine, a mjesto isto rasti će dobra trava.

Gnojenje voćaka. Za proljetno gnojenje voćaka najbolje je upotrijebiti takav gnj, koji se brzo pretvara i rastapi kao nadzor, tonjan, popoljku itd. Da gnj bolje djeluje i da ne bude bez namjene na koristi, treba ga zakopati u zemlju na 20-35 cm. i to prema starosti voćke. Dubro je a gnojenjem pomješati i nješto vapna, jer ovo djeluje, žile im se pomnožavaju, to jače odoljavaju i suši i studeni a osim toga manje im škoda i razni nametnici.

Javna zahvala.

U blagotvorne svrhe hrvatskog pripomoćnog društva u Bečeju naročito u svrhu utičića, koje podržavamo za ubogu hrvatsku dječaku ne visokim školama darovanje: Sl. zastupstvo grada Zagreba 25 for.; g. Niko Dapar nar. zastupnik na car. vjeću 20 for.; g. dr. Ante Janković u Bečeju 2 for.; g. Miroslav pl. Čačković skupnik u Zagrabu a darnovali: dr. Guiro Rihatović 5 for., dr. K. 5 for., dr. N. N. 5 for., dr. Grünwald 8 for., dr. Milan Novak 1 for., dr. Maurović 1 for., dr. Lujo Šveljuga 1 for., dr. P. pl. Orešković 1 for., Josipa pl. Čačković 1 for., Gosp. dr. Dobroslav Brlić skupnik u Brodu na Savi u veselom društvu kod g. Salomon Merkardija 15 f.

Plemeniti darovateljima bit će neodnosni rad naših štodičnika nagrada za njihovu ljubav k hrvatskom dječatu, a mi im se što neodnosno zahvaljujemo. Srdačna hvala i poštovanju sabiratelima na njihovom trudu. „Hrvatsko pripomoćno društvo“.

U Baču 2 ožujka 1894.

Prodajodnik: Tajnik:
Dr. K. Kožić, Franjo Vahčić
dvoraki i sudbinički advokat. c. k. činovnik.

I z j a v a .

Padinjeni izjavljuju ovim, da nije puno dve godine pismo nista za dijenu „Našu Slogu“ niti iz Opatije ni Voloskog-Opatije, niti iz Libuši, jer što će mu bez dvojbe rado potvrditi i same uradničtvu voloskih i župljanskih listova. (Istina je, Op. Ured.) Opatija, dne 15. marta 1894. Ivan Fiamin v. r.

Listnica uredništva.

Gosp. B. Ona osoba je samo po imenu Slaven a po čudi Niomac — dječko nista u onom poslu. Zdravo!

Gosp. A. K. u Z. Na interpellaciju dobiti čete priratim plasom odgovor. Živili!

I s t n i c e u p r a v e .

Upisati su nadaju za „N. S. g.“: Š. M. Komšić for. 2; P. D. Balka for. 2; V. M. Crnilić for. 2; B. F. Šlaus for. 5; Samost. kap. Niška

for. 5; R. A. Hrklica for. 5; S. J. Pula for. 4; M. M. Volosko for. 8/0; R. A. Rloka for. 8; Obč. Praputnik for. 2; J. S. Podgrad for. 10; G. E. Huš for. 10; S. M. Klana for. 4; S. N. Kreš for. 5; G. F. Zagrob for. 5; S. M. Republikan for. 2/0; S. S. Prezentura for. 5; F. S. Dubravčak for. 2; S. I. Gospilje for. 2; P. A. Podstanić for. 5; A. Kirk for. 5; V. I. Baloi for. 5; R. C. Zagreb for. 5; K. M. Kapar for. 5; L. A. Pula for. 3; R. A. Andar for. 2; S. J. Test for. 5; B. F. Lupuglav for. 5; B. K. Venčić for. 2; G. M. Knatav for. 20; R. S. Maslinica for. 6; P. Dr. F. Šv. Iv. Ž. for. 2/0; Cht. B. Karlović for. 2/0; Dr. I. Karlović for. 5; I. Čavle for. 2; L. S. Opatija for. 2; Građal. čit. Oslob. for. 2/0; M. D. R. Matović for. 2/0; R. R. Trant for. 2; R. I. Borut for. 2; K. I. Grimaldi for. 5; K. O. K. Karlović for. 2/0; P. P. Lopar for. 2; S. S. Bokar for. 5; M. I. Iquique for. 0; V. A. Zagreb for. 5; G. P. Kozala for. 2; Samostan fr. Trest for. 5; K. F. Trest for. 2/0.

Broj 59

Družba SV. Cirila i Metoda za Istru.

Pozivaju se gg. članovi družbe na glavnu skupštinu, koja će biti dne 4. aprila 1894. u Opatiji (dvorana društva Zore) u 3 sata popodne.

Dnevni red:

- Pozdrav predsjednika.
 - Izvješće tajnika.
 - Izvješće blagajnika.
 - Razprava o promjeni pravila.
 - Izbor novog odbora.
 - Izbor dvaju revizora.
 - Što bi koji predložio.
- Pula, 22. marta 1894.

Odbor.

Opazka. Da skupština može valjano odlučivati, treba baviti 20 članova. Članovi, koji ne stanuju na mjestu skupštine, mogu se dati zastupati po kojem članu poslav me pismenu ovlastnicu i smatraju se za prisutne (§. 7. pravila).

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti prodaje jedino tvrdka lg. Heller TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE

HIDRAULICKIH TIESAKA

diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove stračilice proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samordadne stračilice proti mildevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za trieblijenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebinione kuruze, triere, mlatila, mline za čišćenje žita obične.

Ljevanje ili izradjeno željezo za cijene i pod najpovoljnijimi uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

I.G. HELLER, WIEN

2/2 Praterstrasse br. 49

Bogato ilustrirano kataloge sa 192 stranice u talijansko-njemačkom jeziku šalje se na zahtjev odmah badava. **Traži se preprodavace.**

Upozoruje se na patvaranje.

20-1

„Kupi kod kovača ništoš kod kovačića“, kaže stara poslovica.

Ovo mogu punim pravom na moj zavod upraviti, jer jedino tako velika trgovina, kuo je moja, imaju razpruljaju ogromnim vrstama i drugim prednostima, jestimo troškove, koji moraju komučno kupom koristiti.

Krasne užecke privatne mružniku župi, kvaliteti i franko. Bogate knjige zavoraka, kakvih jošto nobiljaju, za krajnje nefrankirane.

Tvari za odiela.

Peravion i docking za vinko svačestveno, propisane tvari za odjevu za crno, dječinu, volezane, vatrezne, vatrezne, Ekseljne, Ilvirne, sušku, za bijlje i igraču stolice, pokrivale za ložnice, tvari za lovačke kapute, napravljeno tvari za pranje, plaida za putujući od f. 5-14.

Vrline elaste, postavne, trajne, čisto vunene sušne tvari, na jostino stražnica, koji su vredni jedna krajčica plode, preporučuju

dobiva se uvjek u skladislu tvrdke

Štračiljke i sumporanja za trte inžinira Zivica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili punipe za svaku porabu, cjevi svake vrsti i pipe, motori (strojevi za grijanje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrste druge strojeve i sve potreboće za iste

18

Joh. Stikarofsky, Brno (Austrijski).

Najveće skladislo blaga vredno pol mil. for.

Razpolazila samo pouzdanjom!

Dopravljuje: njemački, mađarski, češki, poljski, slovenci, francuzski i engleski.

24-8

NED

Via Zonta broj 5 u Tretu.

Schivitz & Comp. (Živic i drug.)

Utemeljeno godine 1820.

Počastna diploma i primanje Boč 1873.

Brobrna medalja Paris 1878.

INSAM i PRINOTH

Sv. Ulrich u Grödenu (Tirol)

preporučuju se za crkvene radnje iz drva, kano: oltar, propovidaonice, izpovidaonice, kriptone, križne pute, slike svetaca, propela, jaslača itd. uz najniže cijene.

Clenike šalju badava i franko.

Strojdarstvo: Gospoda Insam i Prinoth u Sv. Ulrichu Gröden (Tirol) izrađuju su i kriptu crkvenu u Kaindorfu (Štajersko) na podzemno zadržavljaju svilno obilje u oprudljivoj doli u vrlo umjerenom okružju. Mogu ih dakle svima voljeti, preporučuju.

Crkveno predratnje

Kaindorf (Štajersko)

Josip Thurnher, kapelan.

Tiskara Dolendo.

Odgovorni urednik Mate Mandić.